

sygnał

magazyn
wychowawcy

nr 10 (067) listopad 2018 / 19,90 zł (w tym 5% VAT)

STAWIAMY NA KONKRETY!

z każdej strony
Dlaczego dzieci
nie lubią szkoły?
Poszukiwanie odpowiedzi

teczka nauczyciela
Weź nie pytaj
Prosty przepis
na klasowy przebój

mała szkoła
Uczeń w muzeum
Polecamy miejsca
warte odwiedzenia

temat wydania

Szkolny pokój zagadek Sprawdzone rozwiązania

Specjalnie
dla Państwa piszą:
dr Iwona Grodź
dr Marta Szczygieł
dr Tomasz Tokarz

$$\begin{aligned} 2 &= 4+1 \\ 5+2 &= 15 \\ 3+8 &= 51 \\ 8+11 &=? \end{aligned}$$

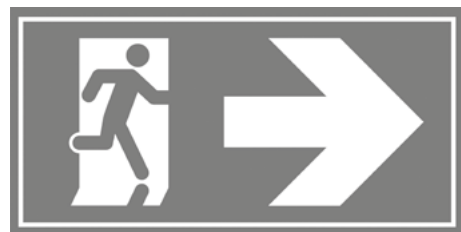
oficyna **mm**
Wydawnictwo Prawnicze

spis treści

Kalendarium	5
! TEMAT WYDANIA	
Szkolny pokój zagadek	7
👥 Z KAŻDEJ STRONY	
Lekcja odwrócona w modelu 4ALL	12
Dlaczego dzieci nie lubią szkoły?	16
Nowa podstawa programowa	20
Wyjątkowo ważne wsparcie	45
Metoda muzykoterapii dogłębnej komórkowej	48
📁 TECZKA NAUCZYCIELA	
Weź nie pytaj	24
Jestem życzliwy, a świat szczęśliwy!	25
Bądź życzliwy dla innych	26
Różne poglądy, różni ludzie	27
Rozwiązywanie problemów	29
Jak przełamywać stereotypy?	31
Płeć i stereotypy z nią związane	34
Mój mały przyjaciel	36
🎓 DOSKONALENIE I ROZWÓJ	
Gorączka przedświąteczna	39
🎮 KRESKĄ ASI	42
§ PRAWA BELFRA	
Bezpieczeństwo w sieci	43
👄 WYWIAD	
Daniel Hunziker	50
🏠 MAŁA SZKOŁA	
Uczeń w muzeum	53
✍️ FELIETON	
Szkolne rozgrywki	56
Szuflada pełna stereotypów	56
🎬 KLASA W KINIE	
Wojenna relacja w niespotykanej odsłonie... ..	57
💬 RECENZJA	58

Szkolny pokój zagadek

s. 7

Dlaczego dzieci nie lubią szkoły?

s. 16

Weź nie pytaj

s. 24

Uczeń w muzeum

s. 53

8. Nauczyciel prosi, aby każdy uczeń przemyślał problem szacunku do cudzych poglądów i przedstawił propozycję, jak możemy je uszanować.
9. Na podsumowanie zajęć stosujemy uczenie koleżeńskie. Uczeń A podchodzi do ucznia B i mówi, co zapamiętał z zajęć, uczeń B odwzajemnia się swoją wiedzą. Następnie uczeń A podchodzi do ucznia C i mówi, czego nauczył się od ucznia B, a uczeń B podchodzi do ucznia D i mówi, czego nauczył się od ucznia A. Prosimy uczniów, by w tej rundzie każdy z nich powiedział o jednym elemencie filozofii Platona i jednym pomysłem na uszanowanie cudzych poglądów.

Rozwiązywanie problemów

Scenariusz zajęć dla uczniów klas IV–VIII

CZAS TRWANIA:

90 minut.

CELE OGÓLNE:

- przekazanie odpowiedzialności za rozwiązywanie sytuacji problemowych,
- rozwój motoryki małej i dużej,
- wprowadzenie improwizacji,
- ćwiczenie umiejętności rozumienia potrzeb i uczuć innych.

CELE OPERACYJNE:

Uczeń:

- nawiązuje pozytywne relacje z grupą,
- poszukuje rozwiązań problemów,
- umie pracować w zespole, dostosować się do zasad panujących podczas zajęć,
- szanuje pracę i zaangażowanie innych, a mając odmienną opinię, potrafi ją przedstawić, nie obrażając uczuć innych,
- rozumie, że posiada siłę sprawczą i może reagować w sytuacjach problemowych,
- usprawnia umiejętności analizy i syntezy informacji,
- pobudza wyobraźnię, rozwija kreatywność,
- kształtuje postawę twórczą,
- twórczo rozwiązuje problemy,
- jest aktywny podczas zajęć.

METODY:

- praktyczne, aktywizujące, drama, burza mózgów, improwizacja, dyskusja.

FORMY PRACY:

- zespołowa i grupowa.

MATERIAŁY:

- długopisy, tablica, kreda, karteczki samoprzylepne.

PRZEBIEG ZAJĘĆ

- 1. Zasady postępowania w sytuacjach problemowych.** Uczniowie stoją w kręgu, a prowadzący zajęcia, trzymając koniec sznurka, rzuca kłębek do osoby stojącej najdalej. Łapiący napina sznurek i trzymając w jednej ręce swój koniec, rzuca kłębek do kolejnej osoby. Gdy każdy już trzyma jedną ręką sznurek, nauczyciel zwraca uczniom uwagę na sieć, która powstała. Prowadzący pyta uczniów, czy udałoby się zwinąć kłębek z powrotem, jeśli każdy spróbuje zrobić to samodzielnie, w tym samym czasie. Tłumaczy, że czasem problemy mogą wydawać nam się zbyt zawiłe i niemożliwe do rozwiązania. Jednak jeśli spróbujemy rozwiązać je krok po kroku, koncentrując się na konkretnym zadaniu i korzystając z pomocy lub wskazówek innych ludzi, wszystko wydaje się możliwe. Nauczyciel zaczyna zwinąć swoją część sznurka, idąc w kierunku osoby, do której rzucił kłębek; każdy kolejno wykonuje to zadanie, starając się nie uszkodzić sieci w kręgu (aby przejść przez pajęczynę, uczniowie mogą prosić o opuszczenie sieci lub podniesienie jej). Sznurek musi być zwinięty do końca. Czas trwania: 10 minut.
- 2. Misja ratunkowa zaczyna się od rozpoznania sytuacji.** Uczniowie zostają podzieleni na sześć zespołów. Każdy z nich ma wybrać fragment bajki, w której ukazany został jakiś problem. Po 5-minutowej naradzie zespoły przedstawiają dowolną, krótką scenkę z wybranej bajki i problem z nią związany. Widzowie po obejrzeniu każdej improwizacji starają się odgadnąć, jaki problem został w niej przedstawiony oraz z czego wynikał; zastanawiają się też, jak można było zapobiec takiemu rozwojowi zdarzeń. Wszystkie propozycje zostają zapisane na tablicy. Po prezentacji wszystkich scenek każdy z zespołów tworzy listę możliwych rozwiązań dla każdej sytuacji. Po ukończeniu prac nad tym etapem prowadzący rozpoczyna dyskusję z uczniami, porównując propozycje zespołów i wybierając te, które wspólnie uznają za najlepsze i najbardziej efektywne. Czas trwania: 30 minut.
- 3. Zakupy i rozmówki – przerwa śródlekcyjna.** Uczniowie, siedząc w kręgu, kolejno prowadzą dialog z osobą znajdującą się po lewej stronie:
 - Gdzie byłeś/byłaś?
 - W sklepie.
 - Co kupiłeś/kupiłaś?
 - Wachlarz.Osoba odpowiadająca wykonuje ruch wachlujący przedramieniem, nie przerywa aż do momentu, kiedy każdy z uczniów wybierze swój przedmiot. Następną kupioną rzeczą mogą być nożyczki, rower, gąbka, grzebień itp. Za każdym razem uczniowie wykonują ruchy naśladujące użycie danych przedmiotów. Kolejnym etapem będzie odwrócenie kierunku, w którym wykonywali zadanie (ostatnia osoba najkrócej wykonywała czynność, w tej części będzie ją wykonywała najdłużej). Tym razem pytanie będzie dotyczyło czynności:
 - Co dziś robiłeś/robiłaś?
 - Jadłam/jadłem obiad.Osoba odpowiadająca wykonuje ruchy jak przy jedzeniu posiłku – mogą się one ograniczać do żucia lub być bardziej złożone, jak np.: krojenie, nakładanie, dmuchanie itp. Czas trwania: 10 minut.
- 4. Ważny – ważniejszy – najważniejszy – stopniowanie problemów.** Klasa zostaje podzielona na czteroosobowe zespoły. Każdy z nich dostaje dwie karteczki samoprzylepne, na których uczniowie zapisują po dwa problemy dotyczące szkoły, np. punktowy system oceny zachowania, wysokie ceny w szkolnym sklepiku. Wszystkie grupy mają swojego przedstawiciela, który zaprezentuje wybrane przez zespół problemy. Na początek omawiamy po jednym z problemów każdego zespołu (odrzucaamy te, które się powtarzają), zostawiając najważniejszy (odbywa się głosowanie, jeśli ciężko jest wybrać), następnie dodajemy do niego resztę problemów i ponownie wartościujemy i wybieramy jeden, najważniejszy problem. Zostaje on zapisany na tablicy, uczniowie mogą zgłaszać indywidualnie swoje pomysły, w jaki sposób można go rozwiązać. Prowadzący zapisuje na kartce wszystkie propozycje, dopytując uczniów, do kogo można zgłosić potrzebę rozwiązania wybranego problemu oraz jakie kroki poczynić, aby wprowadzić pomysły uczestników grupy w życie. Czas trwania: 20 minut.
- 5. Na co mamy wpływ?** Nauczyciel rozpoczyna z uczniami dyskusję na temat ich wpływu na sprawy dla nich ważne. W jaki sposób mogą starać się rozwiązywać problemy szkolne, które dotyczą zarówno ich, jak i innych uczniów? Wszystkie propozycje zapisuje na tablicy. Przypomina o możliwości działania w samorządzie szkolnym lub o zgłaszaniu inicjatyw

i chęci pomocy dyrekcji czy nauczycielom. Następnie pyta uczniów, co sądzą o założeniu Klasowego Zespołu Taktycznego i zapisuje na tablicy definicję słowa „taktyka”: sposób postępowania mający doprowadzić do osiągnięcia celu. Wspólnie z uczniami ustala, na czym miałyby polegać zadania takiego zespołu, w jakich sytuacjach mógłby być potrzebny oraz określa zasady uczestnictwa. Prowadzący wybiera ochotnika, którego zadaniem jest prowadzenie dokumentacji z obrad, oraz ochotników koordynujących działania zespołu przez kolejny tydzień. Czas trwania: 15 minut.

- 6. Podsumowanie zajęć.** Nauczyciel dziękuje uczniom za aktywny udział w zajęciach, docenia ich kreatywność i innowacyjne podejście do rozwiązywania problemów. Przypomina, że zawsze trzeba spróbować spojrzeć na problem z różnych perspektyw, zanim spróbujemy go rozwiązać. W tym procesie istotne są spokój, koncentracja na konkretnych aspektach oraz niezwykle przydatna umiejętność proszenia o pomoc. Czas trwania: 5 minut.

Jak przełamywać stereotypy?

Czyli o tym, że kolor włosów NIE wpływa na inteligencję,
a płeć na jakość prowadzenia samochodu

Stereotypy towarzyszą nam od najmłodszych lat. Czasami kierujemy się nimi w codziennym życiu zupełnie nieświadomie, nie zastanawiając się nawet, że mogą mieć wpływ na to, jak postrzegamy otaczający nas świat jako dorosłe osoby. Stereotypy dość szybko przenikają do świata małych dzieci – chłopcy często słyszą, że zabawa lalkami jest typowa dla dziewcząt, którym z kolei nie przystoi wspinanie się na drzewa. W kolejnych latach dowiadujemy się także, że chłopcy nie płaczą, a królestwem kobiety jest kuchnia, co dobitnie pokazują reklamy. Czy aby na pewno? Scenariusz na temat przełamywania stereotypów zachęca młodzież do refleksji nad często skostniałymi przekonaniem, zaprasza do dyskusji o tym, jak postępować, by nie powiełać przekonani, które mogą być krzywdzące. Warto rozmawiać z młodymi ludźmi na temat stereotypowego postrzegania świata, aby już od najmłodszych lat kształtować ich postawy jako osób wolnych od uprzedzeń.

CZAS TRWANIA:

90 minut.

CEL LEKCJI:

- dowiem się, dlaczego należy unikać stereotypowego myślenia w codziennym życiu i co mogę zrobić, by nie powiełać stereotypów.

KRYTERIA SUKCESU/ KRYTERIA NAUCZANIA/ NaCoBeZU:

- podaję definicję stereotypu,
- przedstawiam argumenty potwierdzające słuszność walki ze stereotypowym myśleniem.

PYTANIE KLUCZOWE:

Dlaczego kolor włosów NIE wpływa na inteligencję, a płeć na jakość prowadzenia samochodu?

METODY:

- metoda kuli śnieżnej,
- burza mózgów,
- dyskusja,
- sondaż uliczny.